

KOMMUNSEKTORENS ORGANISASJON - KS ADVOKATENE - Advokater MNA

Tor Allstrin - områdedir.
Elisabeth Aasheim
Kristine Røed Brun
Gry Brandshaug Dale
Mårten Brandsnes Faret
Øyvind Gjelstad

Solfrid Vaage Haukaas
Anne-Lise Hellebostad
Beatrice Dankertsen Hennyng
Hakon Huus-Hansen
Erna Larsen
Frode Lauareid (H)

Andreas Dag Nilsen
Øyvind Renslo
Jostein Selle
Johan Nyrerød Spiten - avd.dir.
Cecilie R. Sæther
Silje Tangen

Siri Tofte
Kristine Vigander
Geir S. Winters
Sabrina Becher (adv.sek.)
Kjersti Benum (adv.sek.)
Stig Dahlsveen (spes.kons.)
Linda Hansen (adv.sek.)
H = møterett for Høyesterett

Vår referanse: 21/01849-7

Dato: 31.08.2021

AVSLUTTENDE INNLEGG**TIL****RIKSLØNNSNEMNDA**

Sak nr.: 2021/7

Saksøker: Unio
Stortingsgata 2, 0158 Oslo

Prosessfullmektig: Forhandlingssjef Klemet Rønning-Aaby
Stortingsgata 2, 0158 Oslo

Saksøkt: KS Kommunesektorens organisasjon
Postboks 1378 Vika, 0114 Oslo

Prosessfullmektig: Advokat Øyvind Gjelstad,
KS Kommunesektorens organisasjon
Postboks 1378 Vika, 0114 Oslo

Saken gjelder: Lønnsnemndbehandling av arbeidstvisten mellom Unio
og KS i forbindelse med mellomoppgjøret 2021

*****

1. Innledning

Det vises til Unios innlegg til Rikslønnsnemnda av 24. august med kommentarer til innlegget fra KS datert 16. august. KS har behov for noen bemerkninger og en kort oppsummering til Unios innlegg.

2. Rikslønnsnemndas kompetanse til å fastsette virkningstidspunkt for lønnstillegg til alle arbeidstakere som var omfattet av Unios plassoppsigelse

Etter KS' oppfatning har Rikslønnsnemnda kompetanse til å fastsette virkningstidspunktet for lønnstillegg til alle arbeidstakere som var omfattet av Unios plassoppsigelse.

Prop. 216 L (2020–2021) gir følgende beskrivelse av Rikslønnsnemndas kompetanse i denne interesselvisten:

«I forslaget til lov § 1 fremkommer det at tvisten skal avgjøres av Rikslønnsnemnda. Nemnda må for å kunne avgjøre hele den aktuelle tvisten ha den samme kompetansen som partene til å fastsette innholdet i tariffavtalen.

Det følger av lønnsnemndeloven § 2 andre ledd at en avgjørelse av Rikslønnsnemnda har samme virkning som en tariffavtale. Dette gjelder enten saken frivillig er brakt inn for nemnda av partene, eller gjennom vedtak om tvungen lønnsnemnd.

Rikslønnsnemnda spiller en sentral rolle i det norske tariffsystemet. Skal nemnda fullt ut kunne fylle sin rolle som et effektivt tvisteløsningsorgan, må den kunne behandle alle sider ved tvisten...»

Forhandlingsbestemmelsen for mellomoppgjøret (HTA kapittel 6) er ikke til hinder for at partene kan regulere virkningstidspunktet for lokale tillegg etter HTA kapittel 3.4 og 5, herunder å avtale tariffpolitiske forutsetninger for gjennomføringer av lokale forhandlinger. Til illustrasjon kan nevnes mellomoppgjøret 2015 hvor KS og Unio under punkt 3 ble enige om følgende tariffpolitiske forutsetninger:

«3. Tariffpolitiske forutsetninger

Partene forutsetter at de lokale parter gjennomfører lokale forhandlinger i henhold til HTA kap. 3.4 og 5.2 innenfor en økonomisk ramme som tar hensyn til kommuneøkonomien, kommunen/fylkeskommunen/bedriftens totale situasjon samt resultatene i KS-området og andre sammenlignbare tariffområder. Partene legger til grunn at det over tid må være en balanse i lønnsveksten mellom de ulike lønnskapitlene i HTA.

For ordens skyld må det bemerkes at ovennevnte henvisning til punkt 5.2 er en feilskrift hvor rett henvisning er punkt 5.1.

Bilag 10: Protokoll datert 23/30 april 2015 fra forhandlingene mellom KS og Unio for mellomoppgjøret pr 1. mai 2015.

Slik kompetanse har også Rikslønnsnemnda. I tillegg vil Rikslønnsnemnda i kraft av langvarig praksis, på selvstendig grunnlag, kunne fastsette virkningstidspunktet for lønnsregulering for de arbeidstakergrupper som er omfattet av streikeuttaket. Unio har ikke begrenset omfanget av streiken til medlemmer omfattet av lønnsregulering i kapittel 4.

I sitt innlegg har Unio anmodet om at KS dokumenterer den «påståtte «langvarig praksis» for forskjøvet virkningstidspunkt for lokale tillegg etter HTA kap. 3.4 og 5». Det virker her som om Unio har misforstått

innlegget fra KS. Den langvarige praksis i Rikslønnsnemnda som KS viser til, er praksis for å fastsette tidspunkt for arbeidets gjenopptakelse som virkningstidspunkt. Dette vil som nevnt måtte gjelde alle arbeidstakere omfattet av streikeuttaket, uavhengig av om de får sin lønnsendring for 2. avtaleår fastsatt gjennom kapittel 3, 4 eller 5.

Slik også Unio viser til, tok Rikslønnsnemnda i sak 01/2020 mellom KS og Den norske legeforening stilling til virkningstidspunkt for lokale tillegg etter HTA kap. 3.4 og 5. Unio hevder i sitt tilsvar at kjennelsen ikke har relevans fordi vår sak er knyttet til et mellomoppgjør og at partene ikke har forhandlet om innholdet i HTA kapittel 3.4 og 5. Til orientering var dette heller ikke tema under hovedtariffoppgjøret mellom KS og forhandlingssammenslutningene i 2020, i meklingen mellom KS og Akademikerne eller i rikslønnsnemndsbehandlingen av tvisten mellom KS og Den norske legeforeningen.

For øvrig vises til pkt. 4 i vårt innlegg til Rikslønnsnemnda av 16.08.2021.

3. KS har ikke flere Hovedtariffavtaler

KS forhandler og er part i 40 likelydende Hovedtariffavtaler. Det må bero på en misforståelse når Unio hevder at «KS har flere hovedtariffavtaler». Det er mulig at Unio her sikter til Hovedtariffavtaler inngått mellom arbeidsgiverorganisasjonen Samfunnsbedriftene og deres tariffmotparter. Det vises her til Hovedavtalen del A § 1-6 Tariffavtaler for bedrifter:

«§ 1-6 Tariffavtaler for bedrifter

Tariffavtaler for bedrifter gjelder mellom Samfunnsbedriftene og den enkelte arbeidstakerorganisasjon etter samme struktur som §§ 1-1 til 1-5. KS er overordnet tariffpart i alle tariffavtaler som inngås av Samfunnsbedriftene.

Hovedavtalen er felles for KS og Samfunnsbedriftene.

Hovedavtalen er felles for KS og Samfunnsbedriftene, men forhandlinger om hovedtariffavtaler skjer mellom Samfunnsbedriftene og forhandlingssammenslutningene eller arbeidstakerorganisasjonene jf Hovedavtalen del A § 4-8.

KS kan ikke se hvilken relevans dette har for denne tvisten, men har bedt Samfunnsbedriftene utarbeide en oversikt som viser avtalene, partene og årslønnsvekst 2019-2021.

Bilag 11: Oversikt Samfunnsbedriftenes tariffavtaler, parter og årslønnsvekst 2019-2021.

4. Frontfaganslaget 2021

Unio hevder at frontfagestimatet på 2,7 % er for lavt. KS legger til grunn at anslaget fra NHO i forståelse med LO er et troverdig anslag.

Som et svar på kritikk fra organisasjoner i offentlig sektor, oppfordret Holden III-utvalget i 2013 NHO og LO til å gi en troverdig ramme for den samlede årslønnsveksten i industrien etter frontfagoppgjøret. Fra 2014 har frontfaganslaget vist seg troverdig. I to av årene har differansen til det som ble lønnsveksten i

industrien vært henholdsvis -0,5 og +0,5 prosentpoeng, mens i alle andre år har differansen vært +/-0,2 prosentpoeng eller mindre, jf. tabellen under. Det vil alltid være slik at noen prognoser i etterkant får et høyere eller lavere estimat enn frontfagsanslaget fra NHO/LO.

	Anslått ramme for frontfaget	Lønnsvekst i NHO-bedrifter i industrien	Differanse mellom reell og anslått lønnsvekst
2014	3,3	3,3	0,0
2015	2,7	2,5	-0,2
2016	2,4	1,9	-0,5
2017	2,4	2,4	0,0
2018	2,8	2,6	-0,2
2019	3,2	3,1	-0,1
2020	1,7	2,2	0,5

5. Beregnet ramme for årslønnsvekst 2021 med 4.6.2021 som virkningstidspunkt for Unio

Unio har fremsatt flere påstander om konsekvensene av endret virkningstidspunkt som følge av streiken, blant annet at det vil kunne utfordre Rikslønnsnemndas samfunnsoppdrag.

Medlemmer av Unios foreninger er tilbudt de samme lønnstilleggene som alle andre i KS-området. Årslønnsvekst og overheng er teknisk knyttet sammen. Dersom virkningstidspunkt for en gruppe ansatte forskyves, vil det følgelig påvirke både årslønnsvekst og overheng.

KS mener at beregningstekniske forhold ikke kan tillegges vekt i relasjon til Rikslønnsnemndas sentrale rolle i det norske tariffsystemet.

6. Lønnsnivå i andre tariffområder

Unio gjengir TBU/NOU 2021:5, Vedlegg 2, Tabell 4.16. Unios bruk av tabellen og de konklusjoner som trekkes er det etter KS' oppfatning lite grunnlag for, og av mindre relevans for nærværende interessetvist. KS ser derfor ikke behov for å gå nærmere inn i tabellen og de underliggende forhold den bygger på.

7. Oppfølging av enighet som følger av møtebøker fra meklinger mellom Unio, Norsk sykepleierforbund og/eller Utdanningsforbundet i 2019 og 2020

Vi gjentar at alt partsarbeid avtalt gjennom meklingsene i 2019 og 2020 er igangsatt og i rute. Nytt siden vårt innlegg av 16.08.2021, er at KS har informert kommunene om forhandlinger for å fastsette godtgjøring for praksisveiledere for sykepleierstudenter. Informasjonen er omforent mellom KS og NSF, og er en konkret oppfølging av Riksmeklers møtebok i sak 2020/055, pkt. 3.

8. Påstått enighet om en prorata-fordeling av lokal pott i 2020

Unios framstilling er ikke riktig. Protokollen fra forhandlingene i 2020 og møtebok fra mekling mellom KS og Utdanningsforbundet (sak 2020-057) viser at det ikke foreligger enighet mellom partene om at «det» måtte utsettes til 2021 – verken avsetningen av midler til lokale forhandlinger eller om det skulle fastsettes en prorata fordeling av en eventuell pott til lokale forhandlinger i 2021.

For øvrig vises til punkt 3.2 i vårt innlegg av 16.08.2021.

9. Oppsummering

KS viser til gjennomgangen ovenfor og til innlegget datert 16. august og opprettholder påstandene som der er fremsatt.

KS vil under Rikslønnsnemndas behandling møte med undertegnede som prosessfullmektig. I tillegg til den redegjørelsen som blir gitt av meg, vil områdedirektør Arbeidsliv Tor Arne Gangsø møte og gi en kort redegjørelse.

Nærværende innlegg er sendt til Rikslønnsnemnda pr e-post: post@nemndene.no i filformatene word og pdf. Innlegget er også sendt Unios prosessfullmektig, forhandlingssjef Klemet Rønning-Aaby, pr e-post kraa@unio.no i filformat pdf. Innlegget er ikke sendt pr post.

Oslo, 31.08.2021

Øyvind Gjelstad
advokat

90 94 01 97 – mobiltelefon

Oyvind.Gjelstad@ks.no

PROTOKOLL

Saks.nr. 15/00651-2

Dato: 23.04 og 30.04.2015

Sted: Kommunenes Hus

Parter: KS og UNIO

Sak: Mellomoppgjøret pr. 1. mai 2015

Til stede:

KS:

Lasse Hansen, Per Kristian Sundnes, Hege Mygland, Eirik Solberg, Hege Øhrn, Karsten Langfeldt, Kjersti Myklebust, Torfinn Thomassen, Øyvind Gjelstad, Frode B. Nilssen, Kristin Kindberg

UNIO:

Ragnhild Lied, Solveig K. Bratseth, Terje Skyveland, Kirsti Glad, Frank O. Anthûn, Ole A. Gjerde, Hedda K. Mellingen, Harald Jesnes, Klemet Rønning-Aaby, Nina Hulthin, Jolts. Bruvik, Alfred Sørbø, Nils Erik Ness, Kolbjørg Ødegaard, Hege E. Valås, Rasmus T. Gjestland, Steffen Handal og Ina Smith-Meyer

Ikke alle deltok på alle møter

*****

Partene er i forhandlinger blitt enige om å anbefale forhandlingsresultatet slik det fremgår av vedlegg til denne protokoll.

KS

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Per Kristian Sundnes', written over a dotted horizontal line.

UNIO

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Ragnhild Lied', written over a dotted horizontal line.

MELLOMOPPGJØRET

1. MAI 2015

KS

VEDLEGG TIL PROTOKOLL

30. april 2015 kl. 10.00

Mellomoppgjøret pr. 1. mai 2015

1. Økonomi

A. HTA kapittel 4 – Sentrale tillegg avtalt i 2014

I 2014 ble det avtalt sentrale tillegg med virkning fra 1. mai 2015 slik:

Sentrale lønnstillegg pr. 1.5.2015

	0 år	2 år	4 år	6 år	8 år	10 år	
Stillingsgruppe							
Stillinger uten særskilt krav om utdanning	1 000,-	6 500,-	4 200,-	7 200,-	300,-	500,-	
Fagarbeiderstillinger / tilsvarende fagarbeiderstillinger	2 700,-	9 100,-	10 000,-	13 500,-	16 000,-	6 800,-	
Stillinger med krav om høyskole-utdanning	3 000,-	10 400,-	9 400,-	13 100,-	16 100,-	6 900,-	
Stillinger med krav om høyskole-utdanning med ytterligere spesialutdanning	2 500,-	10 300,-	9 600,-	13 900,-	16 300,-	12 400,-	
Stillinger med krav om mastergrad	4 500,-	12 900,-	6 800,-	15 200,-	8 400,-	8 700,-	
	0 år	2 år	4 år	6 år	8 år	10 år	16 år
Stillingsgruppe							
Lærer	4 000,-	11 500,-	6 500,-	11 500,-	9 400,-	8 100,-	5 300,-
Adjunkt	5 000,-	13 400,-	7 500,-	13 100,-	10 200,-	10 000,-	6 700,-
Adjunkt (m/ tilleggsutd.)	5 700,-	14 700,-	8 700,-	12 800,-	9 400,-	10 700,-	7 400,-
Lektor	6 200,-	15 600,-	11 400,-	16 100,-	13 600,-	10 400,-	8 500,-
Lektor (m/ tilleggsutd.)	6 500,-	16 200,-	9 600,-	14 200,-	8 400,-	10 700,-	9 100,-

Det vises til HTA vedlegg 1 for oversikt over stillingskoder og stillingsgrupper.

B. HTA kapittel 4 – Laveste grunnlønn ved 20 års lønnsansiennitet avtalt i 2014

Pr. 1. mai 2015 skal arbeidstakere med minimum 20 års lønnsansiennitet ikke ha lavere grunnlønn enn kr. 377 400,- i 100 prosent stilling.

C. HTA kapittel 3.5 – Avlønning hovedtillitsvalgt / fellestillitsvalgt avtalt i 2014

Ved virkning fra 1. mai 2015 er minimumsavslønning av hovedtillitsvalgt med hel permisjon etter Hovedavtalen del B § 3-3 c) kr. 398 100,-

D. HTA kapittel 1, § 12.5 Avlønning av alderspensjonister

Med virkning fra 1. mai 2015 er timelønnen kr. 186,-

2. Partssammensatt arbeid

Pensjon

Partene er enige om behovet for en god og felles offentlig tjenstepensjon og at nødvendige endringer må utredes nærmere. Blant annet er regelverket for yngre årskull ikke ferdig.

Partene er på denne bakgrunn enige om å starte opp et arbeid med å avklare relevante pensjonsspørsmål i KS-området for å legge premisser for den varslede prosessen fra myndighetene.

Partene skal i etterkant av oppgjøret finne en hensiktsmessig organisering av arbeidet, der siktemålet er felles tilgang på informasjon og kompetanse for å gi et best mulig beslutningsgrunnlag for kommunesektoren.

HTA kapittel 4 Sentrale lønns- og stillingsbestemmelser

Partene er enige om at det partssammensatte utvalget som utredet og foreslo lønnsystemet innført med virkning 1. mai 2015 gjenopptar arbeidet. Formålet er i fellesskap å følge opp innføringen av det nye lønnsystemet og avklare problemstillinger og eventuelle utilsiktede virkninger som måtte dukke opp i denne forbindelse.

Utvalget skal drøfte og vurdere forslag til justeringer i lønnsystemet foran hovedtariffoppgjøret i 2016 og avlegger rapport til partene innen 1. mars 2016.

3. Tariffpolitiske forutsetninger

Partene forutsetter at de lokale parter gjennomfører lokale forhandlinger i henhold til HTA kap. 3.4 og 5.2 innenfor en økonomisk ramme som tar hensyn til kommuneøkonomien, kommunen/fylkeskommunen/bedriftens totale situasjon samt resultatene i KS-området og andre sammenlignbare tariffområder. Partene legger til grunn at det over tid må være en balanse i lønnsveksten mellom de ulike lønnskapitlene i HTA.

4. Frist

Partenes valgte organer (representantskap, landsstyre, hovedstyre) har frist til 1. juni 2015 for godkjenning av anbefalt forhandlingsresultat.

26.08.2021

Oversikt over Samfunnsbedriftenes tariffavtaler, parter og årslønnsvekst 2018-2020

Medlemsbedriftene i Samfunnsbedriftene følger 4 ulike tariffavtaler i tillegg til Hovedavtalen. I Hovedtariffavtalen for konkurranseutsatte bedrifter (Bedriftsavtalen) og Energiavtale I og II er Samfunnsbedriftene part på arbeidsgiversiden. En del medlemmer følger Hovedtariffavtalen for kommunene (HTA), der KS er part på arbeidsgiversiden.

Partene på arbeidstakersiden for Bedriftsavtalens vedkommende er de samme arbeidstakerorganisasjonene som er part i Hovedtariffavtalen i KS-området. Forhandlingene skjer mellom Samfunnsbedriftene og forhandlingssammenslutningene.

På Energiavtale I har EL og IT Forbundet, Fagforbundet, Delta og Parat partsforhold. På Energiavtale II er NITO, Tekna, Econa, Det Norske Maskinistforbund, Norges Juristforbund, Akademikerforbundet og Lederne Samfunnsbedriftenes parter. For begge Energiavtalene skjer forhandlingene mellom Samfunnsbedriftene og arbeidstakerorganisasjonene med partsforhold.

Nedenfor følger en oversikt over årslønnsveksten i de hovedtariffavtalene Samfunnsbedriftene er part i, for perioden 2018-2020, samt et anslag for 2021-oppgjøret.

Årslønnsvekst i Samfunnsbedriftenes tariffavtaler 2018-2020

	Bedriftsavtalen	Bedriftsavtalen, gruppe 1	Bedriftsavtalen, gruppe 2	Energiavtale I	Energiavtale II
2018	2,9	2,9	2,6	3,8	3,5
2019	3,1	3,0	4,2	3,4	4,3
2020	1,9	1,9	1,0	2,4	3,4
Anslag for 2021		2,8		2,8	
Antall årverk i 2020	4577	3273	1304	1205	326

Med vennlig hilsen

Barbro Noss
Forhandlingsdirektør